

Tuettu päätöksenteko – mistä on kysymys?

Webinaari 31.3.2021

Mari Hakola, Jutta Keski-Korhonen, Kari Vuorenpää

Kehitysvammaisten Tukiliitto

Tuettu päätöksenteko

- Tavoitteena tukea ihmistä tekemään itse omaa elämäänsä koskevia valintoja ja päätöksiä.
- YK:n vammaissopimuksen 12 ja 19 artiklat korostavat vammaisten ihmisten oikeutta tehdä päätöksiä ja saada tarvittava tuki päätöksentekoon.
- Lähtökohtina
 - itsemääräämisoikeus, päätöksentekokelpoisuus ja toimijuus,
 - vammaisen ihmisen oikeudet, tahto ja mieltymykset, ei hänen objektiivinen etunsa.
- Tuki ei saa koskaan tarkoittaa puolesta päättämistä.

Tuen tarpeita

Jokainen meistä
tarvitsee tukea.

- Tuen tarpeet ovat
aina yksilöllisiä

Tuen tarpeita

Erityistä tukea
tarvitsevat ihmiset?

- Tavallinen tuki
- Erityinen tuki?

Tuen tarpeita

Mitkä asiat vaikuttavat tuen tarpeeseen?

- tieto
- kokemukset
- harjaantuminen

Tuen tarpeita

Tuen tarve

- Ihminen toimii itse.
- Ihminen pyytää/hänelle tarjotaan tukea.
 - autetaan
- tarvitseeko tukea, vai kykenisikö tekemään itse?
 - ohjataan

Tuen tarpeita

Kehitysvammasta johtuvia tuen tarpeita

- Abstraktin ajattelun hankaluus
- Muisti

Esimerkkejä

- Käsitteiden hahmottaminen
- Ajan hahmottaminen
- Paikan hahmottaminen
- Rahan hahmottaminen
- Tärkeän – vähemmän tärkeän hahmottamisen erilaisuus
- Suuri asia –pieni asia

Tuen tarpeita

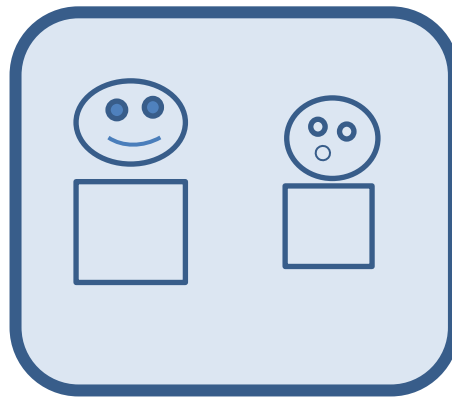
Mihin ihminen voi tarvita tukea?

- asioiden opetteluun
- kokemusten läpikäymiseen
- mahdollisuuksien ja vaihtoehtojen luomiseen
- muutostilanteisiin
- päätösten tekemiseen
- tavoitteiden pilkkomiseen osatavoitteiksi
- tavoitteiden saavuttamiseen
- tiedon hankintaan
- toimintavaihtoehtojen hyvien ja huonojen puolien miettimiseen
- valintojen tekemiseen
- vuorovaikutustilanteissa toimimiseen
- yhteisöihin liittymiseen

Tuettu päätöksenteko

Päätöksenteko

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Päätöksenteon tuki

Päätöksenteon tuki

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Päätöksenteon tuki

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Päätöksenteon tuki

Sosiaalisten suhteiden
tarjoama tuki

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Päätöksenteon tuki

Luontainen tuki

Sosiaalisten suhteiden
tarjoama tuki

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Päätöksenteon tuki

Luontainen tuki

Sosiaalisten suhteiden
tarjoama tuki

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Päätöksenteon tuki

Luontainen tuki

Sosiaalisten suhteiden
tarjoama tuki

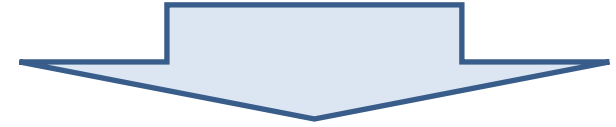
Vapaamuotoinen
päätöksen teossa
tukeminen

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

Luontainen tuki

Sosiaalisten suhteiden
tarjoama tuki

Vapaamuotoinen
päätöksen teossa
tukeminen

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

Luontainen tuki

Sosiaalisten suhteiden
tarjoama tuki

Vapaamuotoinen
päättöksen teossa
tukeminen

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

Luontainen tuki

Sosiaalisten suhteiden
tarjoama tuki

Vapaamuotoinen
päättöksen teossa
tukeminen

Tuetun päätöksenteon malli

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

Luontainen tuki

Sosiaalisten suhteiden
tarjoama tuki

Vapaamuotoinen
päättöksen teossa
tukeminen

Tuetun päätöksenteon malli

Tuetun päätöksen
teon palvelu

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

Luontainen tuki

Sosiaalisten suhteiden
tarjoama tuki

Tuetun päätöksenteon malli

Vapaamuotoinen
päättöksen teossa
tukeminen

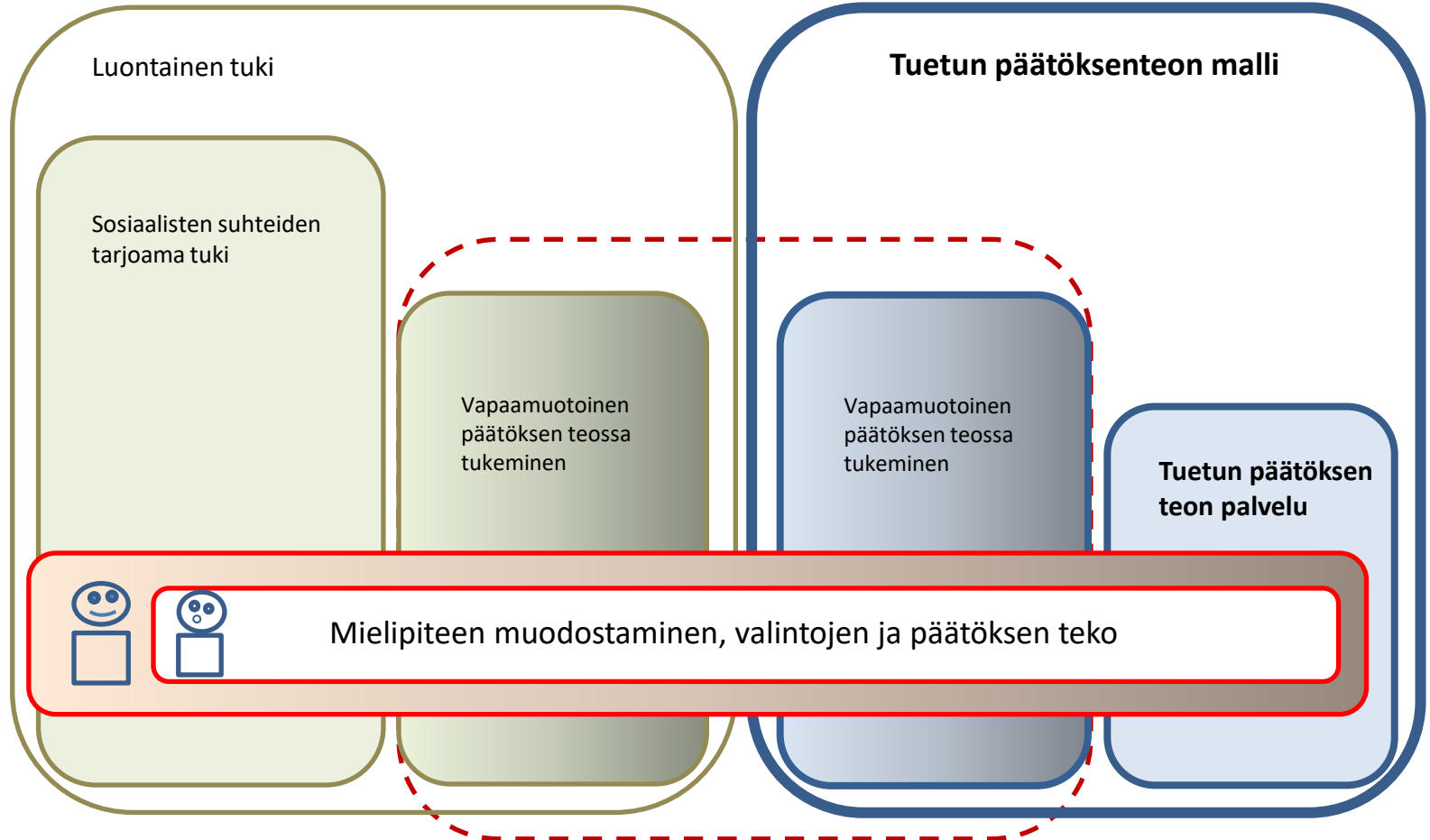
**Tuetun päätökseen
teon palvelu**

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

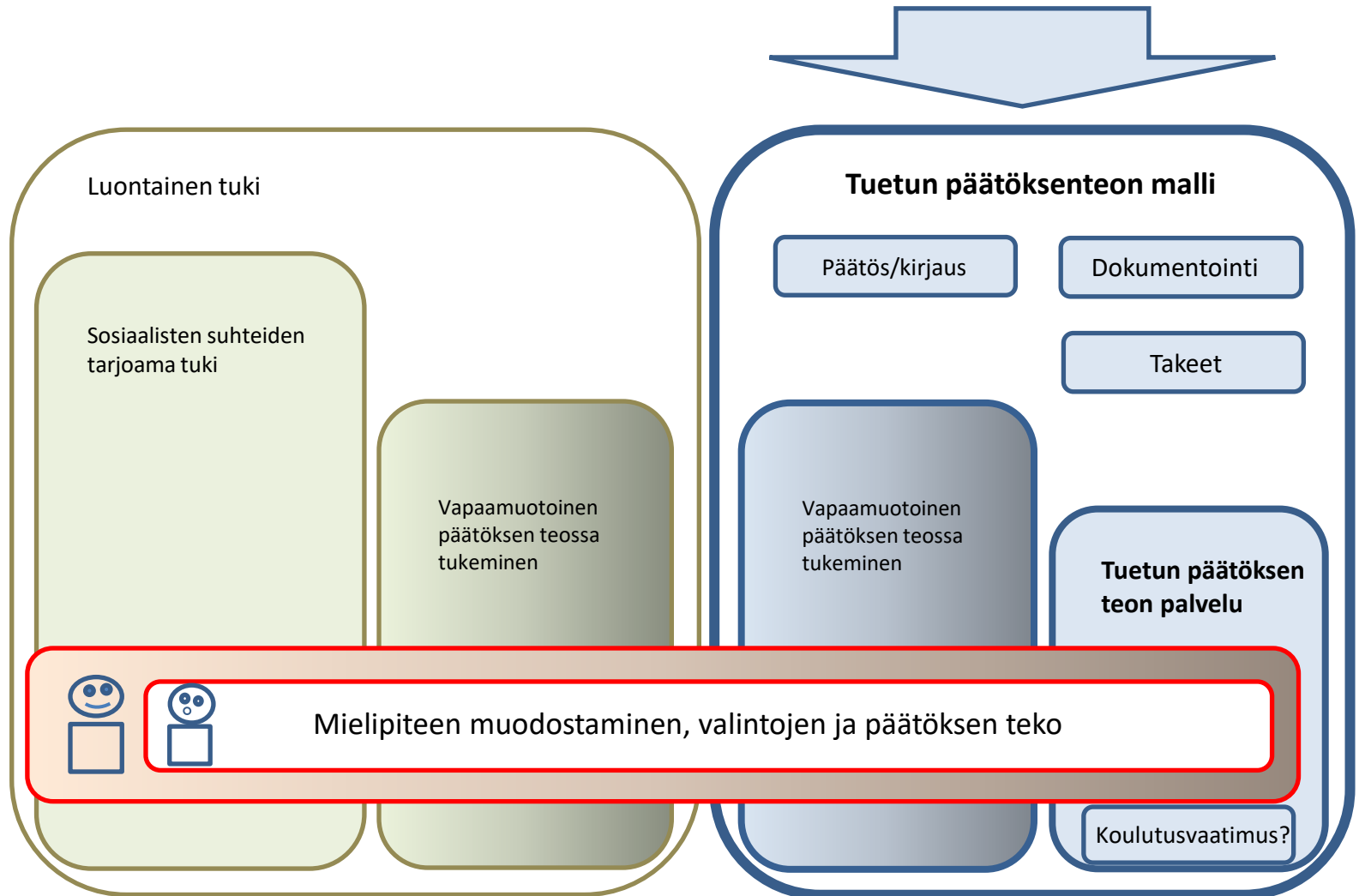

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

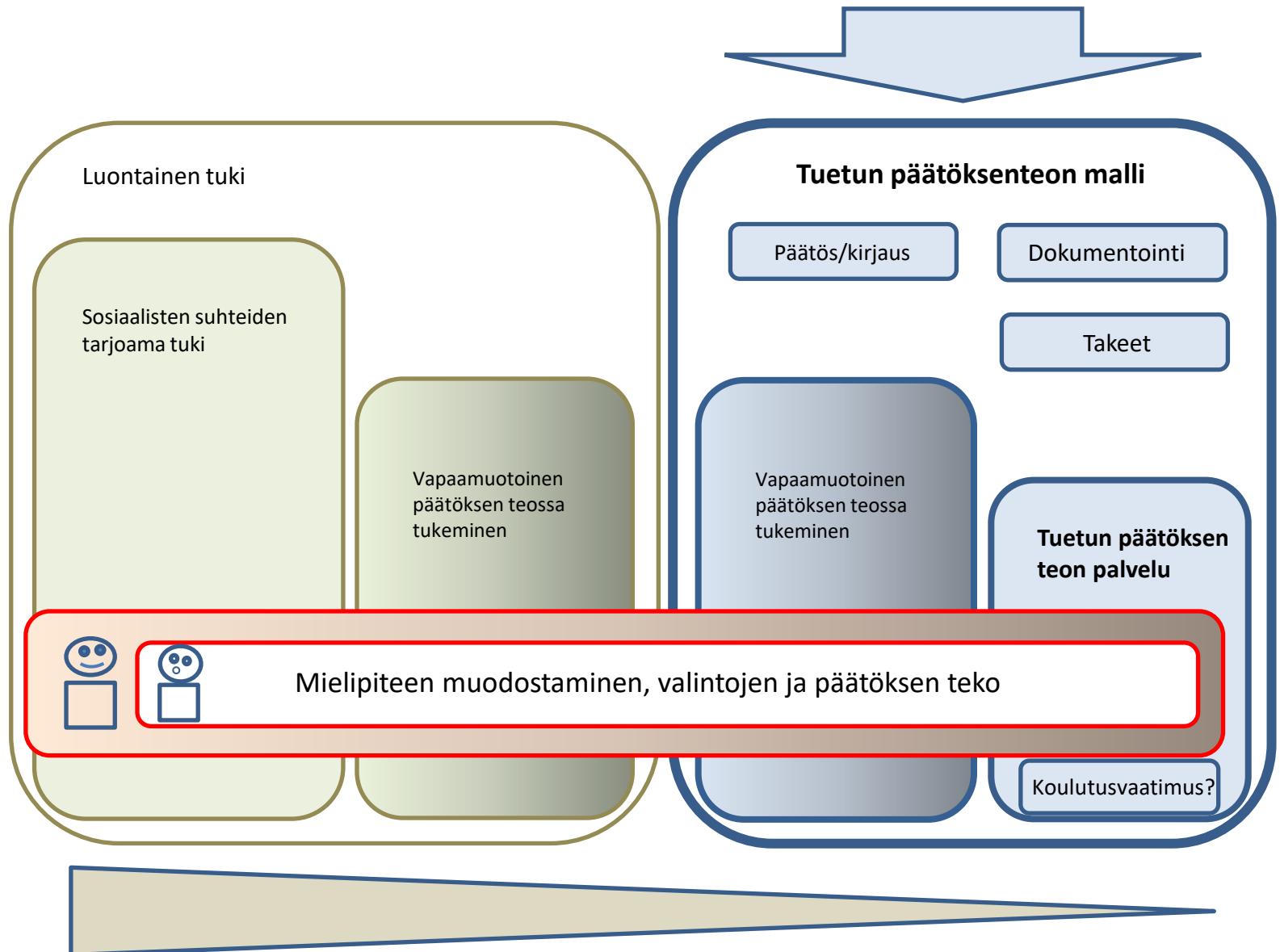

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

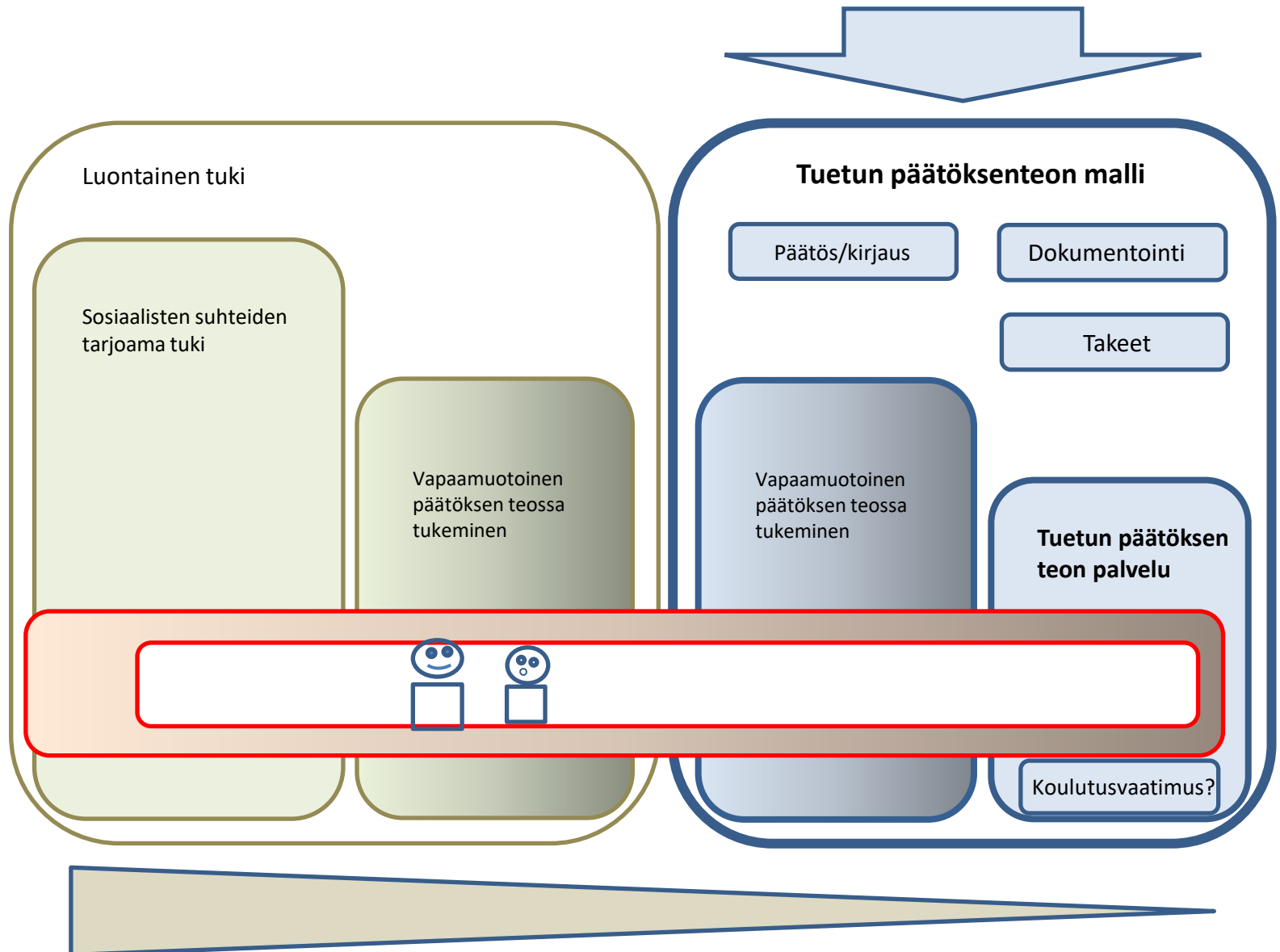

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

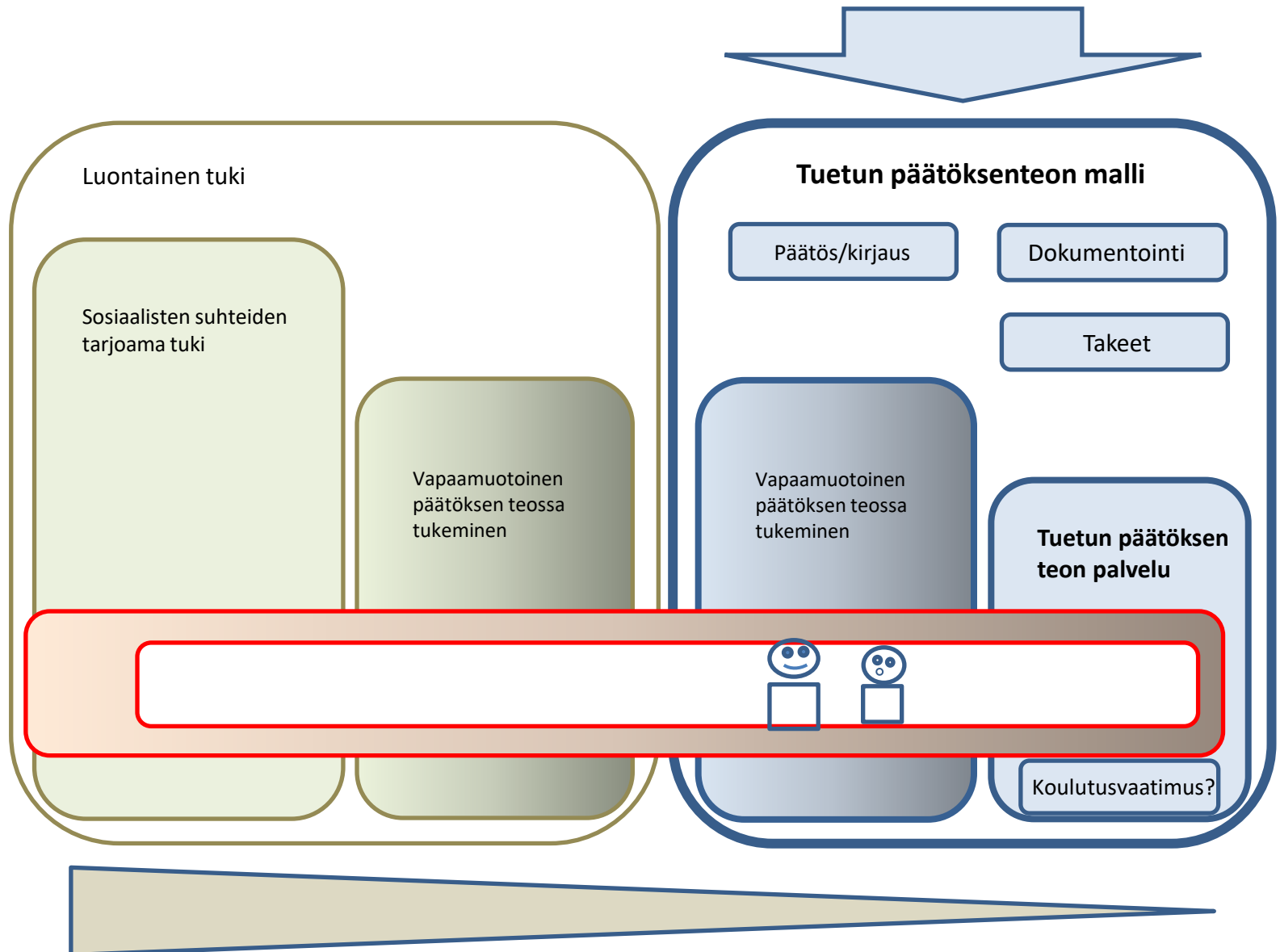

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

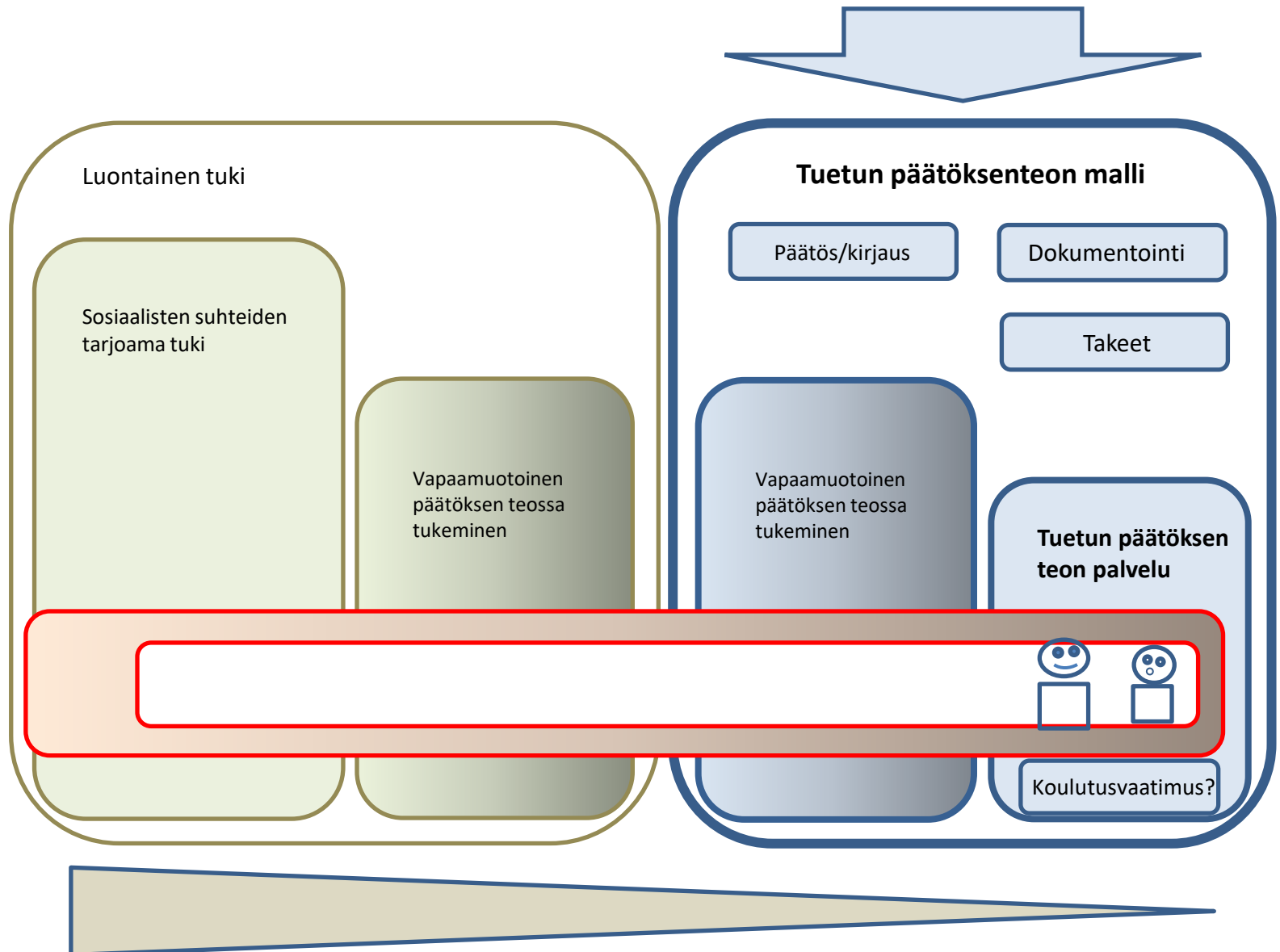

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

Tuettu päätöksenteko oikeutena / oikeus

Tuettu päätöksenteko

Icon: A small blue-outlined icon of a smiling face above a square placeholder.

Päätöksenteko

Mielipiteen muodostaminen, valintojen ja päätöksen teko

Tuetun päätöksenteon menetelmät?

- Kohtaaminen, vuorovaikutus, ohjaus
- Monimutkaisen asiakokonaisuuden pilkkominen osiin
- Ymmärrettävän tiedon jakaminen
- Vinkit, vihjeet, mallisuoritukset
- Kokemustiedon hankkiminen
- Muistelu, muistukset
- Muiden näkökulmien luo viisominen
- Ajan antaminen
- Koetun reflektointi

Laadukas tuki

- on ihmisen omaa toimijuutta vahvistavaa

Ihminen on toimija

kun hän:

- saa tietoa,
- tietää useista toimintavaihtoehdoista ja niiden hyvistä ja huonoista puolista,
- valitsee toimintavaihtoehdoista itselleen sopivimman,
- päättää itse toimintaan ryhtymisestä,
- tekee tekoja itse,
- toimii mahdollisimman itsenäisesti ja omatoimisesti,
- saa toiminnallaan aikaiseksi jotain, joka jäisi tapahtumatta ilman tekoa,
- saa tarvitessaan tukea toimijuutensa toteuttamiseen.

Tukijan oman toiminnan reflektointi

- Valta
 - Tukija on aina valtasuhteessa tuettavaan
 - Tiedostettava
 - Pyrittävä aktiivisesti olemaan käyttämättä.
- Omat tunteet, mielipiteet ja asenteet suhteessa päätettävään asiaan
 - Tiedostettava
 - Pyrittävä aktiivisesti minimoimaan niiden vaikutus.

Tuki on ennen kaikkea
tuettavan ja tukijan yhteistä
pohdintaa, vuorovaikutusta ja
järkeilyä.